

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. maja 1907.

— (Najvišje odlikovanje.) Sekcijskemu svétniku v pravosodnem ministrstvu drju. J. Babniku je podeljen red železne krone tretjega razreda. — Odlikovancu, odborniku društva »Pravnika«, naše najprisrčneje čestitke!

— (Osebne vesti.) Imenovani so: za generalnega advokata na vrhovnem sodnem in kasacijskem dvoru Ivan Okretič, svétnik viš. dež. sodišča v Trstu; — za okrajnega sodnika v Kočevju O. Cernstein, sod. tajnik v Celju; — za sodne pristave avskultantje dr. J. Tertnik za Šoštanj, dr. Fr. Bicek za Metliko, dr. J. Polec za Trebnje in E. Stöckl za Črnomelj. — Premeščeni so sodni pristavi: dr. R. Tschech iz Šoštanja v Celje; dr. G. Račič iz Ptuja v Celje; Fr. Pernuš iz Metlike v Litijo. — V komisijo za sodniške izpite pri viš. dež. sodišču v Gradcu sta poklicana viš. dež. sodišča svétnika dr. J. Schoberlechner in A. Elsner v Gradcu. — Razsodišču delavske zavarovalnice v Trstu je imenovan za predsednika višjesodni svétnik dr. E. Cristofoletti dež. sodišča v Trstu; za namestnika pa dež. sodni svétnik dr. H. Krammer v Trstu. — Umrl je dež. sodni svétnik in predstojnik sodišča v Kočevju Ernst pl. Höffern.

— (V spisu »zastopanje strank v pravdnem postopanju po notarjih — disciplinarno kaznivo?«), priobčenem v »Slovenskem Pravniku« z dne 15. aprila 1907 pravi g. dr. M. D., da še vedno velja just. min. razpis od 17. februarja 1852 št. 17.431, ki veleva, da notarji ne smejo dobička iskati iz pravnega zastopanja in da tozadevni članek v št. 8 l. 1906 časnika »Zeitschrift für Notariat« netočno prereka veljavnost omenjenega min. razpisa. K temu bodi pripomneno, da ministrske naredbe iz absolutistične dobe imajo veljavnost zakonov — in za to gre g. dru. M. D. — samo tedaj, ako so bile razglašene v državnem zakoniku po patentu od 4. marca 1849 št. 53 drž. zak. Gori navedeni in vsi drugi min. razpisi, zadevajoči isto stvar niso prišli v državni zakonik in niso zato nikoli imeli veljavnosti zakonov, katera se jim od dne veljavnosti sedanjega civilno-pravnega reda še manj ko prej more prisojati.

Notar Baš.

— (»Je li mogoče izvesti izvršbo na Hrvatskem na podlagi sklepa avstrijskega kaz. sodišča o odmeri stroškov v izterjanje teh stroškov od hrvatskega državljana?«) Na to vprašanje je odgovoril dr. N. s slučajem iz prakse v »Sloven. Pravniku« l. 1906 št. 7. Zadnji »Mjesečnik pravničkov društva v Zagrebu« priobčuje ob kratkem ta odgovor in urednik njegov, vseuč. profesor gosp. dr. Josip Šilović pripomina: »Ja ću se možda na ovu stvar osvrnuti u posebnoj razpravi, kad dobijem rješitbe banskog stola sedmorice. Ali mogu već sada

iztaknuti, da mi se čini mnienje naših sudova opravdano, a mnienje dra. N. neosnovano. Ne stoji naime navod g. dra. N., da § 36 i 235 kaz. zak. odredjuyu, da se kazne izrečene izvan Hrvatske nemaju ovršivati u Hrvatskoj. Zadnja alineja §-a 36 kazen. zak. glasi: »Osude što ih izreku kaznene vlasti tudje zemlje, nemaju se podnipošto ovršiti u zemljah ovostranih.« Zadnja alineja §-a 235 kazen. zak.: »Osude oblasti kaznenih inozemskih u zemljah se ovostranih nipošto nemaju izvršivati.« Dakle tuj se ne govori samo o kaznama nego o celim osudama. § 330 k. p. veli u prvoj alineji: »Ako obtuženik osudom kaznenom bude izrečen kao krivac kojega kažnjiva djela, tađ će se o usodi ujedno izraziti, da obtuženik ima naknaditi i troškove postupka kaznenoga«. Prema ovoj izričnoj ustanovi kaznenog postupka sadržaje kondemnatorna kaznena osuda vazda i odredbu glede dužnosti naknade troškova kaznenog postupka, a pošto se ona prema §§-ima 36 i 235 kaz. zak. u rečenom slučaju ne smije izvršiti u obće, ne smije se niti u ovom njenom dielu. —

— (Poročila iz graškega »Juristenverina«.) To pot mi je poročati o veleaktualnih predavanjih, o katerih bi veljalo nekoliko več besed izpregovoriti. — Dva večera v januarju t. l. je predaval namestniški svetovalec dr. Mayerhofer-Grünbuchel o novem vladnem načrtu za bolniške blagajne. Centralizacija nekako taka, kakor pri zavarovalnicah proti nezgodam, trdna zveza vseh blagajn po centralni bolniški blagajni na Dunaju, državno nadzorstvo, to so temeljna načela vladne predloge, — pa socijalna demokracija se še protivi nekaterim spremembam. Na vsak način bi zahtevala taka preosnova pomnožitev političnih uradnikov. Govornik se je ob koncu predavanja trpko izrazil o sedanjem načinu, kako se povišuje politične uradnike, in priporočal izbero za višja mesta le po zmožnosti in marljivosti uradnikov.

V mesecu februarju t. l. je prišel predavat višji državni pravdnik dunajski dr. Hoegel o preosnovi kazenskega predpostopanja. Vzor kazenskega postopanja bi bil, da bi se vsakega kršitelja kazenskega zakona tiralo pred kazenskega sodnika. Zato v kazenskem postopanju ni namestu milost, ampak strogost v izvajanju kaz. pr. reda. Priporočalo se je uvesti v Avstriji kar načrt za kazenski postopnik Nemčije. Govornik se s tem predlogom nikakor ne strinja, marveč smatra le nekatere dele našega kaz. pravd. reda potrebne izboljšanja. Grossov predlog, preisk. sodnik naj se postavi v kaz. postopanju povsod pod nadzorstvo državnega pravdnika, govornik pobija, a priporoča obdržanje uvodnih preiskav. Angleško kontradiktorno postopanje, francosko postopanje, v katerem so stranke vsaj zastopane, se ni obneslo; avstrijski način, da so gotovi čini predpreiskave označeni, pri katerih sta lahko stranki navzoči, priporoča obdržati. Upotilno postopanje (Eröffnungsverfahren) in polni priziv (volle Berufung) ne smatra za potrebno. Preiskovalni zapor radi begosumstva in nevarnosti ponovitve je na vsak način obdržati; koluzijskega zapora, katerega praksa itak kaj zmerno uporablja se ne da odpraviti. Treba pa je še uveljaviti zakon za odškodovanje tistih, ki so bili v preiskovalnem zaporu, ne da bi prišlo do obsodbe, in sicer

tako kakor na Nemškem, da se uvede še posebno postopanje v rešitev vprašanja, ali je bil dotičnik res po nedolžnem v preiskovalnem zaporu.

Državni poslanec dunajski emeritirani odvetnik dr. Pattai je prišel 9. marca predavat o načrtu zakona glede odgovornosti za škodo, povzročeno po avtomobilih. Govornik je bil poročevalca za ta zakon v justičnem odseku, zakon je bil sklenen v poslanski zbornici. Gosposka zbornica pa ga je pokopala. Glavne misli poročevalčeve so bile: Vsak civilnopravni zakon je ali pravičen ali krivičen; zakona glede odgovornosti za škodo ni smeti presojeti s stališča oportunitete. Ako avtomobilstvo ne more prenašati odgovornosti za škodo, katero povzročuje, onda je bolj škodljivo nego-li koristno. Unger je v svojem govoru v gosposki zbornici dokazal, da je to, kar naj bi glede odgovornosti za škodo pri nas še moralo postati zakon, v deželah, kjer velja cōde Napoleon že davno pravilo samo na podlagi prosvitljene prakse, in vendar avtomobilska industrija izborno prospeva. Ideja obvezne odgovornosti za avtomobilске škode izvira iz dveh momentov: 1) iz nevarnosti avtomobilskega obrata, ki hoče brez tira doseči hitrost železnice; 2) iz kočljivosti dokazovanja, ker pri nesrečah na deželi poškodovanec nima priča, a avtomobilista, dostikrat iz čisto tujega kraja, niti ne pozna. V primeri z načrtom istega zakona za nemško državo, je naš načrt naprednejši, ker stavi pod zakon tudi amaterskega avtomobilista, in ne samo obratnega podjetnika. Naš načrt daje pravico do povračila škode tudi osebam, katere se proti plačilu z avtomobili prevažajo, izven ako so gostje, ki se vozijo zastoj. Pod ta zakon pa ne spadajo oni avtomobili, kateri po svojem ustroju ne morejo z večjo hitrostjo voziti, nego navadni vozovi. Utožuje naj se po zakonskem načrtu z avtomobilom povzročeno škodo pri okrajnem sodišču, kjer se je nesreča pripetila. Vprašanje, kdaj nastane odgovornost avtomobilista, ako nastane nesreča le vsled tega, ker se je žival drugega voznika splašila, reši načrt tako: Ako avtomobilist dokaže, da je izpolnil vse, kar zahtevajo predpisi in takratni položaj ob sebi, nadalje da nesreče ni zakrivila kaka zunanjska hiba avtomobila, onda za škodo ni odgovoren.

Dr. M. D.

(Konec prih.)

— (Za nov kazenski zakonik) je bila dne 7. t. m. nepričakovano sklicana enketa v pravosodnem ministrstvu, da se je izražala o načrtu, ki sta ga pripravila viš. drž. pravdnik dr. Hoegel in vseučiliški profesor dr. Lammasch. Ta načrt je še skrivnost, zato občinstvo ni moglo prav razumeti oficijalnih poročil, ki so se vendarle priobčevala o posvetovanjih enquete in obujala dokaj zanimanja za težko pričakovane kazensko-pravne reforme.

»Slovenski Pravnik« izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva »Pravnika« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26.